

УДК: 346.3

ДОГОВІР ПРО ПЕРЕДАННЯ ВИКЛЮЧНИХ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Коваленко Інна Анатоліївна

к.ю.н., доцент

Рузієв Максим Віталійович

студент

Київський національний університет

технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Анотація. В умовах технічного прогресу на економічний розвиток суспільства та держави впливають багато факторів, в тому числі використання найсучасніших досягнень інтелектуальної праці в усіх сферах суспільного життя. Разом із тим технічний прогрес загострює проблему правового забезпечення охорони та захисту результатів творчості людини.

Передача виключних майнових прав інтелектуальної власності здійснюється на підставі договору, який укладається між особою, що має виключні майнові права, та її правонаступником [1, с. 332-335].

Слід зазначити, що інтелектуальні права настільки різноманітні, що далеко не всі норми, що регулюють питання укладення договорів у сфері інтелектуальної власності, мають чітку та зрозумілу нормативно-правову форму, крім того, сама реалізація окремих договорів також викликає труднощі. Тому цей аспект підлягає більш детальному вивченню

Ключові слова: інтелектуальна власність, майнові права, виключні майнові права, договір про передання прав.

Мета роботи. Дослідження договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності та його цивільно-правової характеристики.

Результати дослідження. Сьогодні інтелектуальна діяльність людини та її результати відіграють у нашій країні все більшу роль, і не тільки у духовній

сфері, а також у матеріальному виробництві. Об'єкти права інтелектуальної власності стали цінним товаром ринкового обороту, а договори щодо них – самою розповсюдженою підставою для наступництва прав інтелектуальної власності.

Розпорядження виключно майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі договорів. Такі договори набагато складніші від звичайних цивільно-правових договорів.

Однією з підстав набуття виключних майнових прав інтелектуальної власності є договір про передання таких прав. Договір передання виключних майнових прав інтелектуальної власності – це договір, за яким одна сторона передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах [6, с. 694].

Істотні умови договору про передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності можуть бути поділені на дві категорії: - передбачені чинним законодавством; - умови, щодо яких за вимогою однієї із сторін повинно бути досягнуто згоди.

Форма договорів щодо розпорядження виключно майновими правами інтелектуальної власності є письмовою. У разі недодержання письмової форми дані договори є недійсними. Проте законом можуть встановлюватись випадки, в яких договори щодо розпорядження виключно майновими правами інтелектуальної власності можуть укладатися усно (ч. 2 ст. 1107 ЦК України).

Варто звернути увагу на те, що розпорядження можливе лише майновими правами інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності є невідчужуваними та не можуть надаватись у використання.

Договори про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності є безстроковими, оскільки спрямовані на безповоротне відчуження виключних майнових прав інтелектуальної власності.[2]

Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, наведений у гл. 75 ЦК України, спрямований на відчуження майнових прав інтелектуальної власності. Розглянемо ознаки такого договору,

що його відрізняють від інших договорів у сфері інтелектуальної власності.

Важливими умовами укладання авторського договору про передачу виключних майнових прав є обов'язковість укладення у письмовій формі. Майнові права, не зазначені в авторському договорі як відчужувані, вважаються не передані [5] Слід зазначити, що закон не виключає можливість укладання договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в усній формі (ч. 2 ст. 1107 ЦК) [3].

Основною умовою укладання договору є державна реєстрація моменту (факту) передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які передбачені статтею 1113 ЦК [4, с.727].

У ст. 427 ЦК України йдеться про «передання майнових прав інтелектуальної власності», тобто без слова «виключних». Тому назва договору, який, власне, опосередковує такі відносини, має відповідати термінології ст. 427 ЦК України. Варто звернути увагу на те, що у наведеній нормі йдеться про державну реєстрацію факту передання лише тих майнових прав інтелектуальної власності, які підлягають обов'язковій державній реєстрації. Тому, хоча в Україні і передбачена державна реєстрація договорів, які стосуються права автора на твір, вона є факультативною і не впливає на виникнення відповідних прав у набувача. Відтак, майнові авторські права, передані за договором, переходять до набувача з моменту укладення такого договору.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» вказано на те, що у випадку укладення договору про передачу виключного права на використання твору наявне правонаступництво, адже майнові авторські права на твір від автора чи іншого правоволодільця переходять у визначених договором межах до іншої особи. Вона вправі надавати право на таке використання іншим особам, а також звертатися з вимогами про захист належного їй виключного права у випадку контрафакції. Зазначене підтверджує судова практика [7, с. 154–158, 313–316]

Державна реєстрація договорів про розпорядження виключно майновими правами інтелектуальної власності має інформаційне значення і є додатковою

гарантією належної реалізації і захисту інтересів сторін цих договорів, якою вони можуть скористатися за власним бажанням. Проте така реєстрація не впливає на укладення цих договорів і не визначає момент набуття виключно майнових прав інтелектуальної власності, переданих за договором.

Висновки. Саме договір дозволяє найбільш повно узгодити інтереси власника та користувача. об'єктом інтелектуальної власності, передбачивши особливості його використання конкретним суб'єктом. Тому необхідним є більш розгорнутого законодавчого регулювання усіх питань наступництва у виключних правах, ґрунтованого на чіткому і вірному розумінні законодавцем суті інституту наступництва, а також його комплексної реалізації у сфері виключних прав. Проведений аналіз цивільно-правових джерел регулювання питань розпорядження майновими правами інтелектуальної власності свідчить про необхідність подальшого удосконалення правового регулювання договірної форми розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бельтюкова Є. М. Право інтелектуальної власності : підручник / [О.І. Харитонов, Є.О. Харитонов, Т.С. Ківалова та ін.]; за заг. ред. О. І. Харитонової. К.: Юрінком Інтер, 2017. 540 с.
2. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авт. ; за наук. ред. Н.М. Мироненко ; НДІ ІВ НАПрН України. Київ : Інтерсервіс, 2014. С. 35 ; Кодинець А.О. Цивільно-правове регулювання зобов'язальних інформаційних відносин: методологія, теорія, практика : дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2016. С. 251
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року. Відомості Верховної Ради України, 2003. № 40-44. Ст. 356.
4. Цивільний кодекс України: Коментар. Харків, 2003. 856 с.
5. Стойко І. Авторський договір: поняття, умови, форма. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=227>.

6. Цивільне право України: Підручник / Є.О.Харитонов, Н.О.Саніахметова. – К.:Істина, 2003. с. 693-700.

7. Захист прав інтелектуальної власності в господарському судочинстві. Вищий господарський суд України; за заг. ред. В. С. Москаленка. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 384 с.